

SETMANARI ILUSTRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al deşarrollo de la vida teatral de Catalunya

PREU: 15 CENTIMS — SURT LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona . . . . . Ptas. 2 trimestre
 Fora ciutat . . . . . » 2 »
 Los suscriptors del interior reben las obras del
 : : : : : folletí encuadernadas : : : : :

DIRECTOR

D. Joan Brú Sanclement

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de las Cabras, 13, 2^{on} (Bussó á la escala)

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent . . . . . 15 cénts.
 Los números atrassats son al mateix
 : : : : : preu y sense folletí : : : :

LLEÓ FONTOVA y sas creacions en *Lo collaret de perlas* y en *La fals ó lo cap de colla*

Teatro Catalá

L' ALCALDE DE SANTA CREU

Drama en tres actes, en prosa, original de D. Jaume Fírmal. Estrenat la nit del 30 de Agost últim en l' Ateneo Obrero de Manresa.

Pochs son los datos qu' hem pogut adquirir d' aquest estreno ja que 'ls obtinguts, se concretan solsament á que l' obra sigué ben rebuda del públich, per quin motiu l' autor fou cridat á rebre los aplausos al final de tots los actes.

Aixís mateix sabem que 'l desempenyo sigué bó.

LA BARONESA

Sarsuela en un acte, llibre de D. Joan Ribas Puigvert, musica de D. Joan Estrada. Estrenada la tarde del 8 del corrent en lo Foment Provensalense de Sant Martí de Provensals.

Enclou la última obreta que 'ns ha donat á conèixer

lo senyor Ribas, una trama bonica y ben trovada que adquiriria més relleu si no la perjudiqués un tant certa confusió en un dels epissodis principals del deşarrollo. Tant es aixís, que, aclarint algun d' aquets punts, com opinem que ho farà dit senyor, tindrem una sarsueleta que donada á conèixer en teatro públich de ciutat adquiriria merescuda popularitat.

Debem consignar, que lo que ajudá bon xich á que 'l públich trovés confós l' argument d' aquesta obreta recau gran part en culpa del desempenyo, ja que 'ls que 'l tingueren á son càrrech ho feren ab marcada inseguretad, especialment per lo que 's refereix á la senyoreta que tingué confiada la part de protagonista, donchs pocas vegadas veyerem que seguís al apuntadó.

Dels demés qu' hi prengueren part, de cap d'ells pot dirse que en surtis ben airós.

La part musical surtí millor. Aquesta es agradable y tingueren de repetirsen dos números.

La mort d' un geni ⁽¹⁾

¿No es veritat que ja sáben de quí parlo?
Donchs me n' alegro.

Y me n' alegro perque aixó proba que lo calificatiu está ben aplicat.

Perque está clar que si jo tinch á Wagner per un geni, y vostés, perque Wagner ha mort, endevinan que parlo d' ell, queda probat irrecusablement que Wagner es lo que jo 'm penso, ja que resulta que es lo mateix que pensan vostés.

Un geni immortal.

Un geni, en tota la estenció de la paraula.

Mes ¿la grandesa de lo seu talent será obstacle pera que nosaltres nos atrevim á parlarne?

Jo crech que no.

Lo sol enlluerna la vista si un se 'l mira, y no obstant, nos atrevim á mirarlo fit á fit, á analitzar-lo, y, ab telescopis los sabis, y ab vidres fumats lo *vulgo*, molts l' havém vist més ó menos, y no falta qui sab de qué venen las tacas que te, y fins hi ha qui dona compte del segles que tardará á apagarse aquesta llántia immensa.

Me sembla que la viuda de Wagner no 's pot queixar de la comparació.

Deixar entés que nos posém á parlar de la gloria del inspirat musich alemany, com nos posaríam á parlar dels raigs de llum del sol, es tota la mostra de concepte que 's pot donar á un home.

Mes no obstant y aixó, havém de parlarne.

Wagner era un geni que ho hauría sigut més, si no ho hagués sigut tant.

¿No es veritat que aixó sembla enrebessat de entendre?

Donchs no més ho sembla.

Obsérvintho atentament y veurán que no hi ha re més clar y fácil.

Pera nosaltres geni sempre ha volgut dir font creadora, ser assedegat de originalitat y grandesa, y aquestas duas cualitats Wagner las possheía á doll continuo.

Mes las entrenava.

Y aquí está per nosaltres lo que ha desmesrescut relativament las creacions del immortal mestre.

Lo seu talent li va dir que estava al nivell dels primers del mon y volgué superarlos.

Y aixó que va salvarlo, va perdrel.

Satán en musica volgué superar á Déu y Déu va llansarlo del Paradís.

Perque Paradís delectable y dolcíssim hauría sigut lo que hauría fet gosar Wagner ab sa musica si ell hagués deixat correr lliure lo doll de sa inspiració potenta.

Mes lo seu orgull d' artista lo va vencer.

Segur del aplauso popular, preferí l' aplauso dels sabis y aixó va tallar alas á lo seu geni.

La filosofia del art, las dificultats vensudas, l' afany imponderable de fer una musica nova l' atalayavan més que l' afany de fer una musica inspirada.

Y així ha deixat al mon aquets travalls musicals de immensa combinació, de dificultat extrema, especie de mosaichs delicadíssims en los quals ni s' hi observa una pedra que fluixeixi, y, lo que es més admirable encara, donant mostra de relativa inspiració, dins d' uns compassos que sembla que prou gran es ja lo fet de produhirlos relativament agradables.

Mes sempre s' hi nota la frase truncada, la inspiració reduhida á no mourers de las innumerables petites celdas ahont la tanca la tiranía de la ciencia y aixó es de doldrer per los que podíam esperansar sentir raudals de inspiració pura y desfogada com la que corre abundanta en alguns trossos que per més que 's diga son y serán los que han d' obrir la porta d' or de la immortalitat del autor del *Parsifal*.

Lo realisme del art va seduhirlo.

Y aixó va ocupar-lo y preocuparlo.

Sempre nos ha dolgut que qui pot fer lo més, fassi lo menos.

Sempre havém aprobat que 'l escultor un cop ha fet la estatua la entregui als fadrins del obrador pera que 'n fassin las reproduccions de mármol.

¿Cóm, donchs, no 'ns ha de doldrer que l' autor de la marxa del *Tannhäuser* passés lo temps ensajant la comparsería, disposant teatros especialíssims y amagant la orquesta pera ferse célebre?

No volém pas dir que 'ns desplasqui tot lo que siga dar naturalesa nova y bella misteriosa al Art; pero, francament, nos agrada més un esclat de inspiració verdadera com la del duo de donas del segon acte del *Lohengrin*, y nosaltres estém ben segurs de que á la troba de la direcció escénica de Wagner devém la pérdida de trossos deleitosos que se 'n ha portat á la fossa.

Aixó es indubitable.

Mes ab tot y serho ¿podém dir que l' ilustre musich feu mal en triar aquest camí?

Sí pera nosaltres; mes no per ell.

En aixó precisament se comproba la forsa imponderable del seu talent.

Afanyós de immortalitat y gloria, ell se va fer lo següent compte, y degué dir:

—Si jo llenso al mon lo doll del meu geni, tots aquells mestres als qui no favoreix la inspiració se llensarán á criticarme y m' ennuvolarán la meytat de ma gloria. Ja que tinch la ven

(1) Aquest sigué publicat en 25 de Mars del 1883.

tatja de unir la ciencia á la inspiració, trunquemla; intrinquém conceptes, fem frases curtas, afligranemlas, y com que 'ls impotents que no son capassos de trobar una melodia seguida veurán en mi lo porta-estandart de la seva escola, m'alsarán á las estrellas, y aquest concepte unit al de ma inspiració abundant que jo probaré plenament en altres trossos, farán la meva immortalitat gran y complerta encara que aixó sia á compte de robar al mon tanta y tanta inspiració com jo podria donarli.—

Velshiaquí lo raciocini que probablement degué fer lo gran mestre.

Y aixó que en absolut l'ha fet, á nostre modo de veurer, inferior á Mozart, Rossini, Verdi, Beethoven y Donizetti, en cambi s'ha destacat d'ells y li ha dat la genialitat que avuy teixex la corona de la seva gloria.

Nosaltres que volém l'art perque 'ns impressioni, nosaltres que sempre nos havém rigut de tots aquets poetas y musichs realistas que 's crehuen haver lograt lo lloch que ocupan ab las sevas genialitats, essent aixís que sols ho han lograt quan de la seva mania ha brollat un raig de inspiració y verdadera bellesa, nosaltres nos dolém de la genialitat de l'autor de *Rienzi*.

Aixó ha passat ab Wagner.

Passará á la posteritat, no per las dificultats vensudas y los «neguits musicals» que tan han exaltat á sos partidaris, hi passarà per los trossos de inspiració verdadera ab que, com tots los genis, sab entussiasmar als auditoris que se l'escoltan.

Aixó no obstant, nos atrevim á predir que Wagner no tindrà successors ni deixebles.

Lo cantó de més relleu es la seva genialitat científica; aquesta será imitada per los faltats de inspiració, y com que per cultivar lo género wagneriá precisament se 'n necessita més que per cap altra, velshiaquí que tots passarán com un meteoro.

Aquestos farán lo que de Wagner deya un senyor partidari de Bellini, propietari d'una butaca del Liceo.

—¿Veú? esclamava, quan jo sento aquestas óperas me sembla que musichs y cantants s'han avingut á tocar cada hú lo que li sembli, sense més compromís que 'l d'acabar tots d'un cop. Me fa l'afecte de que uns quants companys se haguessen donat cita á la plassa de Sant Jaume, dihent:—Ja veurán, váginthi per hont vulgan; l'un per 'l carrer del Bisbe, l'altre pe 'l de Jaume primer, l'altre pe 'l de Fernando... res, váginthi per hont vulgan; lo fet es que á las dotze en punt tothom sia á la plassa de Sant Jaume.—

A nosaltres nos feu riurer.

Aixó no es lo cert.

Pero es la parodia de la cosa.

Y aixó passarà ab los deixebles de Wagner.

Passará com ab los moratinistas.

Sensé lo geni de Moratin, han mort per insustanciales y s'han quedat ab lo sol mérit d'haver fet tota la comedia ab un sol assonant y podentse alabar de no haverhi ni un ripi en tota l'obra.

Tornant á Wagner y per acabar, repetirém lo que ja havém dit al comensament.

Era un gran geni que ho hauria sigut més si no s'hagués pagat tant del aplauso dels sabis.

Se 'm figura un gran poeta que hauria pogut omplir lo mon ab sa inspiració sublime, y no ho pogué lograr perque perdé molt temps fent acróstichs y pentacróstichs.

Avans d'acabar demano perdó als wagnerians.

Ja veig que atrevirme á compararlo á Donizetti ha de ser un crim de lesa filosofia musical; pero crech que apreciarán la sinceritat de las meas impressions y com que, en art, com en tot, de la discussió 'n brolla la llum, no crech que vinga tan malament lo darlos á coneixer un modo de veurer.

Y, si 'ls hi ofés, dispensin.

FREDERICH SOLER.

Llum nova

Del arbre de la gloria,
que com no hi haurá guerra
molts brots ne collirém;
y aquell que millor cante,
mellor cave la terra
ó fasse més grans coses,
aquell coronarém.

PELAY Y BRIZ.

Del nord d'Europa, frech á frech de l'Assia, un raig de civilisació 'ns ha sorprés tant á pler, que engroxint nostres vellas benvolensas per los pobles de la terra que ab cants patris remouen lo sagrari de son esprit de progrés, las enlayran més encara com á penyora ferma de nostra adhesió vers tots los sentiments que enclohuen la fraternitat de l'home, aixís siga europeo, com africá, com fill de las Américas ó com de las ardents regions del Himalaya.

Una colla de russos, als qui tal volta la doctrina de Tolstoi hi té alguna cosa que veurer, han vingut á fernos conéixer ab sas tendres canturias, las aspiracions del poble poeta, del poble musich, del poble artista, qu'artistas, musichs y poetas son tots los pobles del mon; y ara motivantlas ab accent bélich com á mostra de son esprit vigorós, ara ab cants de mare bressant lo niu que reflectan l'amor á la familia, ó bé ab llastimosa tonada endressada á recordarnos al germá que sufreix lo pes d'un treball injust per lo excessiu, tots, tots provan ab sencillés eloqüent y grandiosa á la vegada, que desde el polo nord al polo sur, los pobles sufreixen las

mateixas angunias, senten los mateixos amors y envejan las mateixas solucions de llibertat que fan que 'l individu deixi de esser esclau per esser home.

La vinguda dels russos á Barcelona ha sigut, ho repetim, com un raig de civilització que 's ficá porta en dins de nostra casa, dihentnos ab las inspiradísimas melodies de *Lo cant de las estacas*, l' *Ouchnem* ó *Las voreras del Volga*, que ells, ab angunias y esperansas, son un poble com el nostre; y el poble catalá 'ls hi ha respost ab melodies també tan inspiradas con las sevas, ab melodies com *La Pastoreta*, *Lo noy de la mare* y el *Sant Ramon de Penyafort*, que també som un poble com el d' ells.

Si 'l feréstech róssech de la guerra semi-civilisa, geográficamente, al home ignorant de las cosas politiquas del mon, ¿qué no ha de succehir quant l' art s' encarrega, porta-veu de la bona nova, d' enfonar les grans ideas dins lo cor de l' home envejós de pau y de progrés?

La diplomacia, qu' oprimeix, s' entén entre sí per medi de tractats que pochs coneixen. Los pobles, que viuhén mitj de pa y mitj d' ideas redemptoras, s' entenen entre sí també per medi dels cants populars que com á tals, tothom coneix. Llissant l' eyna, per exemple, el maquinista pica 'l ferro damunt l' enclusa al compás de la cansó que á mitja veu taral-leja, gaudin sa pensa ab las glorias del passat, las angoixas del present ó bé ab las esperansas del pervindre; y 'ls globs de guspiras que de la fornallan, son com altrás tantas estelas que portan á la febrós imaginació d' aquell home rich de pensaments sublimes, l' idea de si tal volta 's perden per l' espay perque s' enduhen, com á rondalla nova, á divulgar pe 'l mon l' esclat de sos geméchs.

Velshiaquí perque 'ls individuos de la *Capella russa*, apart de son reconegut mérit artístich, han obtingut á Barcelona un éxit. Ens hem comprés. Mentres los governants de calsa curta y de perruca ab quía s' esforsan en aixecar cada dia més las murallas que divideixen l' un poble del altre, l' art, que no té patria, per entremitj de las pesadas fustas que tancan los portals, va ahont deu anar, á escampar la llum nova per tot arreu.

Se'n dihuen arts lliberals, de la literatura, pintura, etc., perque son lliures sas manifestacions. ¿Cóm no han de respondre, donchs, al crit de llibertat que *urbi et orbi* ompla el pit dels homes civilisats?

Per aixó admirém á las corporacions que conreuan la musica, llensan llevar de cultura y de progrés. Lo fruyt que se 'n cull es fruyt de redempció. ¡Gloria al art!

R. C. y R.

L' home per la paraula

¿Pregonas ton honor tan resolut?
Ben cert que pregonantlo l' has perdut.

JOSEPH ALADERN.

XVI Petit Concurs

FALLO Y CONVOCATORIA ESPECIAL

Reunit lo Jurat pera examinar las 46 composicions enviadas al present Concurs, s' hem trovat en situació de no poder otorgar lo premi ofert, puig que á nostre lleal entendre, cap de las poesias rebudas reuneixen prou condicions pera que destaqui airosoament entre las demés, no donant lloch á dupte respecte á las qualitats de mérit per las quals s' hagués fet acreedora á la preferencia.

D' entre las rebudas n' hi han sis de valor equilibrat, pero cap ab forsa suficient pera sobressurtir, y com la Redacció de LO TEATRO REGIONAL no vol interrompre la tradició de justicia que fins á l' hora present ha informat tots los seus fallos, per aquesta rahó no adjudica lo premi, y dona per tancat lo XVI Petit Concurs.

No s' amagava al Jurat que lo tema proposat era difícil, pero com aquestos concursos son de estímulo als estudis de las bellas llettras, de lo fácil ha de passarse á lo difícil. Aquesta vegada no hem lograt l' objecte, pero altre dia tornarem á demanar una CANSÓ, y estém segurs de que nostros colaboradores trovarán la nota justa.

Mes com lo premi ofert volém donarlo, y entre 'ls autors qu' ens han afavorit n' hi ha que lo seu treball es mereixedor de distinció, citém com á millors d' entre las rebudas y de mérit bastant equilibrat, las següents:

Núm. 15, *Balada*. Lema: La cigala.—Núm. 16, *Lo Irreverent*.—Núm. 19, *Lo daguer del arrabal*.—Núm. 24, *Cansó borda*.—Núm. 33, *Balada*. Lema: Vox populi.—Núm. 37, *Nit d' estiu*.

Los autors de las citadas poesias tindrian dret á repartirse 'l premi, pero aquest no es de materia divisible y un sorteig entre ells no 'ns sembla equitatiu, perque es la inteligencia y no la sort lo que deu distingirse. En consecuencia, havém determinat cridar á nova lluyta als autors mentats oferintlos un nou tema.

Una poesia de curtas dimensions qual fondo sia una alabansa á la musica popular catalana. La poesia millor de las novament enviadas, á judici del Jurat, será agraciada ab lo premi no adjudicat en lo Concurs finit.

Las poesias qu' ells envihin durán com á firma la darrera paraula de la composició remesa al XVI Petit Concurs, qual número s' ha publicat aquí com á distingida.

Quedan en vigor pera aquest Concurs supletori todas las Bases del XVI que li sian aplicables.

Hi ha de temps pera lo nou envió fins el dia 22 del present mes de Septiembre.

Salut é inspiració.

Lo Director
J. BRÚ.

Lo Secretari
J. XIMENO.

BARCELONA. — Font de la Plassa del Rey

Marsella, Génova, Milán

DEU DIAS DE VIATJE

VI

Mónaco.—Pais d' opereta.—*Barba Azul*, *La Mascota* y *Giroflé-Giroflé*.—Vintimille.—La frontera.—Italia.—Comptes estranys.—Cambi de moneda.—Ferrocarrils italians.—Las estacions.—Suprimint minuts.—Ja som á Génova.

Mónaco sembla un país d' opereta.

Los gendarmes alineats en los andens de las dugas estacions de Monte Carlo y Mónaco semblan comparsas disfresats, tan poch *guerrero* es lo seu aspecte.

Los paisatjes, plens d' edificis nous, lluhents, de grans proporcions; dotats de tots los refinaments del luxu més exigent, presentant mil capritxosas y raras combinacions arquitectónicas, semblan decoracions de una realitat imposible en los quals la exuberant imaginació d' un artista genial ha volgut representar la patria de *Barba Azul*, ó del príncep *Piombino*, ab aquella brillant barreja de construccions de mil estils diferents, y en la qual al costat de la imitació d' un antich castell de la Edat Mitja, s' hi veühen reminiscencias del Partenon y los palaus

romans, entremetj d' alegres chalets suïzos ó edificis d' istil rus. Lo que menos s' hi veu es lo barroquisme italià.

Lo castell del príncep de Mónaco enlayrat sobre una escarpada y elevada roca, sobre 'l mar; en lo qual s' hi balandreixa lo *yacht* de recreo de aquell magnate subvencionat per la *ruleta*; sembla també un castell per viurehi un príncep *Lorenzo XVIII*, ó cosa que s' hi assembli; y per entre las sevas almenas ó per entremetj de las escarpaduras del puig en que s' assenta; un espera veure apareixe d' un moment al altre los caps espantables y farrenys dels piratas de *Giroflé-Giroflá*.

Després de Mónaco, encara un retallet de Fransa, y luego la frontera á *Vintimille*, segons los francesos, á *Vintimiglia* segons los italians; perque la població es meitat francesa y meitat italiana.

Lo guia internacional de Bacdecker aconsella als viatjers que 'l arribar á aquella frontera procurin no perdre de vista la maleta fins que tornin á esser al tren. Jo no sé lo que hi pot haver de cert en tot aixó; pero puch afirmar que en lo registre d' aduanas los hi va succehir, á dos amichs que viatjaban ab mí, lo següent:

Un d' ells portava vinticinch puros habanos y va tenir que donar divuit liras per pago de drets; l' altre, ne portava vint, y de vint va haver de donarne vintiquatre. La proporció en que se va calcular dit pago, ni ells ni jo hem sapigut trovarlo.

A mí en lo cambi de moneda en la mateixa estació establert, me varen cobrar trenta per cent de premi sobre la moneda espanyola. Per donarme després de tot, gens d' or, unas molt escassas monedas de plata, algunas de níkel y un munt de trossets de paper de totas dimensions y més ó menys bruts; que segons portavan escrit valian desde mitja *lira*, es á dir, mitja pesseta, en amunt.

Després de dinar péssimament á la estació continuarem lo viatge.

Los ferrocarrils italians no son ni tan bons com los francesos, ni tan dolents com los espanyols. Los administra l' Estat, y allí l' Estat té una miqueta més de serietat que 'l del nostre país.

Las estacions, á escepció de las més principals, son una especie de barracas de fusta.

Lo que més me va xocar en aquella marxa fou la manera de contar los minuts que van emprar aquella gent.

Arrivabam á una població, anunciaban deu minuts de parada, y aixís qu' acabat de sentir tal noticia un obria la portella per baixar del vagó, ressonaba en lo anden lo crit de *Partenza!* (En marxa.)

Després nos van dir que aquesta sintetizació de minuts obehia á que lo tren anava retrassat, més un *garçon* que viatjava en lo nostre mateix departament estava empenyat en que la cosa no tenia altre objecte que afavorir á la «Companyia Internacional de vagons lllits-restaurants», impedint que los viatjers poguessin baixar á menjar ó beure res en cap estació y se vejessin obligats á minvar la fam y la set en lo restaurant del tren.

Després d' haverse detingut una llarga estona á *San Pietro d' Arena* penetrarem á la magnífica estació de Génova.

F. DALMASES GIL.

Servey de fora

GRACIA.—A benefici de la actriu D.ª Pura Amigó, se representá lo diumenge en lo «Cassino Artesá», la joya *Batalla de reynas*. També al «Foment Voluntari», posaren en escena l' esmentat drama obtenint bastans aplausos; en la escullida societat «Protectora Gracien-se», tingué lloch lo diumenge prop passat una funció cómica lírica que fou molt del agrado de la distingida concurrencia que hi assistí, que cada dia es més numerosa.

Demá tindrà lloch en la esmentada societat una funció dramática per la companyia que dirigeix lo aplaudit actor D. Jaume Arqués, de la que forma part l' estudiós actor D. Francisco Paret.

Dita companyia te ab estudi pera posarlos próximament en escena los aplaudits juguets del Sr. Mallorquí *Sense titul y En Banyeta*.

A benefici del Director de la companyia D. Benet Barba, tingué lloch lo diumenge últim en la societat «Tertulia Familiar», una escullida funció que fou molt ben acullida per la numerosa concurrencia que omplia lo saló de espectacles, la que tributá grans aplausos al beneficiat y á las principals parts que 'l secundaren.—M.

SANT CELONI.—Diumenge passat á la nit en lo teatro Eurípides se posaren en escena lo bonich drama *La flor de la montanya* y la divertidíssima pessa *Als peus de costé*.

Lo desempeñyo sigué bó.

SANT BOY.—Diumenge passat en la filantrópica societat coral «Terpsicore», tingué lloch una funció de beneficencia en la que 's posaren en escena las pesses *Ensenyansa superior, Castor y Polux y Las Carolinas*.—Y.

SANS.—En l' Ateneo, diumenge passat al vespre, se posá en escena la divertida comedia en tres actes *Lo joch dels disbarats* y la celebrada pessa *La sala de rebre*.

ARTES.—En un dels dias de la passada festa major en lo teatro del Café Vell se posá en escena lo drama *La pubilla de Caixós* y la pessa *A ca la modista*.—S.

SANT MARTÍ DE PROVENSALS.—En lo «Foment Provensalense» diumenge passat á més del estreno quina ressenya va en lo lloch corresponent, se representá

la celebrada sarsuela *Los estudiantes de Cercera* que obtingué un desempenyo molt acertat, distingintshi la simpática senyoreta Faura y 'ls senyors Grau, Barril, Vilaró, Gay y Soler.

En la funció que 'n la nit del mateix dia va celebrar-se en la «Unió Sagrarense», se posá en escena la bonica comedia *Un pollastre aixelat*.—B.

MASNOU.—Dissapte passat, tingué lloch en lo teatro del «Cassino Familiar», una escullida funció dramática, á càrrech de la companyia d' aficionats de dita Societat.

Componian lo programa l' aplaudit y renombrat drama del immortal poeta Frederich Soler *Las Joyas de la Roser* y lo divertit juguet de D. Lluís Llibre *Sense argument*.

En dita funció hi prengueren part, junt ab la aplaudida actriu, senyoreta Conxa Riutort, los senyors Pagés (J.), Roig, Llimona, Ballester, Pagés (G.), Cubells y Teyra. Lo desempenyo sigué ajustat y digne de tant distingida Societat. Lo numerós públich que hi assistí, los hi prodigá bon número d' aplausos y sortí satisfet en extrem de tan important festá.

Felicitem á la Junta per haver escullit funcions catalanas y per haver redactat los programas en nostra llengua materna.

Desde las columnas de LO TEATRO REGIONAL, dech fer constar mon agrañiment á la Directiva de dit Centre, per la invitació y distincions ab que va honrarme.—J. P. T.

Novas

Repartim ab lo present número lo segon folletí de la preciosa comedia en 2 actes, *A la Lluna de Valencia*, la que quedarà completada ab lo del número vinent.

Dissapte vinent se inaugura la temporada cómica de 1895 á 96 en lo Teatro Romea.

La companyia catalana-castellana que hi actuará, estará baix la direcció del primer actor D. Teodoro Bonaplata.

Figuran com á primeras actrius las senyoras Juaní, Parreño, Alentorn, Clemente, Monner, Planas y Masriera, y com á primers actors, Bonaplata, Borrás, Soler, Goula, Capdevila, Serrallara, Santolaria, Pinós, Valls, Fernández, Llano, Capdevila L. y Ferrer.

La funció inaugural, composta del drama *Las joyas de la Roser* y la pessa *Cura de moro*, anirá dedicada á la memoria del fundador de nostre teatro, D. Frederich Soler.

La próspera «Associació Popular Regionalista», celebrá dimecres passat una solemne sessió necrológica en recort als mártirs catalans de la memorable fetxa 11 de Septiembre de 1714.

En lo Jardí Espanyol han comensat ja las funcions de benefici.

Dimars tingué lloch la de donya Assunció Martí de Moragas, ab programa molt escullit, que junt ab las simpatias que 's te guanyadas la coneguda artista, sigué motiu de que 's vegés concorregudissim lo popular teatro.

Pero ahir divendres estava anunciat lo de la simpática senyoreta Castillo.

En las duas funcions formaba part del programa la celebrada sarsuela *Lo somni de la Ignocencia*, verdader éxit de la temporada, quina popularitat es extraordinaria, cabentnos la distinció d' haverla publicada en nostre folletí.

Al Teatro Granvía, doná dimars passat la seva funció de benefici la distingida primera tiple donya Concepció Cubas.

En aquesta funció s' estrená la opereta cómica *Nankon-kin*, que obtingué molt bon éxit.

En aquest mateix teatro ha debutat últimament la tiple senyoreta Elena, que ha sigut molt ben rebuda pel públich.

S' están fent gestions pera que durant lo próxim hivern actuihi en un dels nostres teatros una companyia de sarsuela catalana.

Lo conflicte plantejat per l' ex-delegat senyor Manzano, qui ha sigut destituhit posteriorment, ha obtingut la deguda solució honrosa pel nostre idioma.

Lo senyor Lostau, president de la reunió del Circo Ecuestre, en que 's promogué l' incident, tingué resposta del senyor ministre de Governació, comunicantli haver donat ja instruccions al Governador de Barcelona, «con el fin de conciliar el uso de los derechos y deberes de los delegados de la autoridad, con el RESPETO AL LEGÍTIMO USO QUE DE SU IDIOMA HABITUAL QUIERAN HACER LOS ORADORES».

Per lo tant y consti una vegada més, pera aquells que no volen acabar may de sapiguerho, que ningú pot privarnos de usar nostre idioma catalá, sempre y quan nos dongui la gana.

Al Circo Ecuestre han debutat últimament uns concertistas d' ocarina, que obtenen gran ovació per lo be que executan variadas composicions ab tan difícil instrument.

Continuan essent molt celebrats, la bella Geraldine y lo clown musical Bibobí.

Segueixen donant la castanya-hipnóptica ab molt bona sombra, Mlle. Roux y 'l professor Grossi.

A Cassá de la Selva han comensat las obras, y s' hi trevalla activament, de la construcció de un gran edifici exprofés pera teatro.

Al Novetats estava anunciada pera dijous passat la primera representació de la opereta del mestre Valente *Los granaderos*.

La nova Societat «Frederich Soler», instalada en lo teatro Olimpo, verificá diumenge passat la inauguració de sa campanya teatral de la temporada d' hivern, qual funció aná dedicada á la memoria del gran poeta catalá y ab quin nom s' honra la Societat.

L' obra escullida fou lo drama en quatre actes *Las euras del mas*. Sigué posada en escena per lo senyor Barceló y desempenyat per la senyora Puchol y 'ls senyors Barceló, Canut (M.), Canut (J.), Campanyá, Bové y altres.

Finalisat lo drama se procedí á la coronació del busto del malaguanyat Soler, acte que revestí gran im-

portancia, llegintse diferents composicions, la major part de socis del quadro dramàtic de la casa.

Lo senyor Barceló donà lectura d'una sentidíssima carta que 'l fill del immortal Soler, D. Ernest Soler de las Casas, dirigí á la esmentada Societat en sentit de gracias.

La funció deixá satisfet al numerós públich que omplía 'l local de gom á gom.

Se trova malalt d'alguna gravetat, l'apreciable primer actor D. Teodoro Bonaplata, quin prompte restabliment desitjem pera poguerlo aplaudir próximament en la nova temporada catalana de Romea.

Dimars vinent, en lo Jardí Espanyol, donará la funció del seu benefici lo celebrat artista D. Joaquim Montero.

Lo programa es llamatiu en grau extraordinari y altre tant las simpatias que ha lograt obtenir lo simpàtic actor, lo qual farà que aquella nit, l'espaió de teatro 's vegi favoregut per un d'aquells plens colossals que ha conseguit sovint en aquesta temporada.

Se compon l'escullit programa de *Lo príncep del Congo*, *Lo somni de la Ignocencia*, *Couplets*, *Las deu en punt y... nublado*, *Dansa serpentina* y *D. Pascual Bailón*.

Cul de sach

Entre dos del públich en lo Teatro Líric, escoltant la «Capella Nacional Russa».

—¡Pero que no sents, noy; quins baixos!

—Ca, home; aixó no son baixos, son soterranis.

Enigmas

Xarada

¡Son l'orgull de Catalunya
son deixebles de 'n Clavé!
obriers que ab germanó santa
ters units lleansant quart veu;
las cansons que immortal mestre
ensenyá al camp y al taller...
¡Quin aixam de barretinas!...
de estandarts... ¡quin be de Deu!
Primera segona musa
catalana, encar que obrers,
formant coros Euterpenses,
estiman, sent lo goig seu.
Per aixó sempre hont de la terra
deixan sentir los cants bells,
molts de *total* ne corona
los afans de aquets obrers.
¡Oh si *tot* als fills del poble
honrats esclaus del taller!
¡per l'amor que may s'estronca
dels deixebles d'en Clavé!

SISQUET DEL FULL.

Las solucions en lo próxim número

* * *

Solucions dels insertats en lo número 186

XARADA.—For-ta-le-sa.

Correspondencia

Ramón Gudóy: sols es aprofitable la idea. — A. Llorens y Toré: no podém ocupantshi. — Joseph Serret: es un género que ve molt sobrer. — A. Gandol: no van mal pero s'hi denota la falta de práctica. — Jaume Vilar: anirá. — G. Vallmadella: es molt llarga. — Un arényench: veurém de donarli surtida. — Moro Mussa: semblan d'atils mal pahits. — Enrich Riera y Mateu: es publicable, pero més concisa hauría guanyat molt lo pensament qu' enclou. — Tiquis Miquis: miri que si la xicota se n'hi anat per allé 'ls Pirineus, tota mudada li ha ben jugat una mala partida, pero sosseguis, si no, ja ho veu, no li surtirá cap sonet ben fet. — Jaume Talavera: ¿qué si es amich nostre? sí, senyor, y molt bona persona, pero en quant al carácter es lo que se 'n diu una verdadera neula, al primer que l'apreta una mica, *catacruch...* á micas. — A. N. C.: es un género que 'l rebrém ab gust. — Nicolau de Nuria: son molt incorrectes, practiqui més temps. — F. P.: de las duas en tot cas la primera. — P. Rovellat: anirán sortint los millors. — Napoleón Texidor: ho demana molt ben demanat, ¡pero 'n tenim tants per l'istil! — Nen xich: igual li dich, ja sab hont estich. — A. Llimoner: gracias, y tóquila. — G. Trabal: no está mal, pero 'n tenim dos coves plens y totas per l'istil. — R. Loirref: arregladet una mica aniria be, envihi alguna altre cosa. — Andreu Cortés: la que no te un sis te un as, procuri solucions catalanas. — Joseph Pujadas Truch: va be. Vingan cosas alegres, que 'ns convé riure. — Ramon Constans: home aixó de dur suscripcions á dotsenas no 'ns desagrada, vegi si trova uns quants que l'ajudin. — Joseph Ruiz y Talern: be ja es vritat, pero aixó de que miri malament... si ho mira be també es un defecte. — Francesch Torres: lo comensament de *Diálech* no fila prou be. — A. Pedret y Miró: hi ha gran facilitat, procuri espurgar certas incorreccions de forma. — P. Radorta: es molt poca cosa. — M. Posiello: ja la veurá. — E. Cubells: aquest s'ha reproduhit ja moltíssim; á veurer si envia aquets altres que diu que té. — Sach de gemechs: han d'esser obras catalanas. — F. V. B.: abusa del mateix consonant y li dona certa semblansa á la célebre *cansó del enfadós*. — Sense-sobre: envihi més que aixís triarém. — Joan Navarro: anirá y ab doble motiu per la seva franquesa de bon tó. — C. S.: ¿y vosté mateix no podría proporcionarlos? tindriam molt d'adelantat. — J. Avelta: la segona es la que va millor. — Pepet Adaball: per ser dedicat á la xicota no va mal, pero no está á l'altura pel REGIONAL. — Andreu Petit: hi han castellanismes y després dedicatorias per l'istil de la que du no n'admetém. — J. M. R.: lo pensament es molt gastat. — Joaquim Rocarell: no s'hi preocupi, no veu que la cosa no pot ser més personalísima de lo que 's, sols coneixen aquell dilema: *primer jo, després jo y sempre jo*. — M. B. y E.: no van mal, pero voldriam veurer altre cosa. — Joseph Escachs y Vivet: acceptat. — Llorens Corbera: caramba, quin tuno n'hi ha de vosté, ho afana, hi fá mala lletra y encare demana que li arreglin! á veurer si algun dia se deixarà enganyar ab alló del cartutxo de perdigons. — Joseph Ll. Ginestera: va molt be, llástima que si 's publica no podrà anar tot en un número. — Mariano Casas y Paulí: depén de las circunstancias y altres *in-conseqüencias* que diu vosté. — J. Vidal y Llopart: donchs deu quedársel algún aficionat. — R. Llei: ja deurá passar. — H. Vilá M.: solucions catalanas. — Joseph Gumins: no se perque 'm sembla que sempre ho farà malament. — Lluís Jover: bon istil, bon pensament, pero hi falta gracia; com si diguessim las pessigollas. — F. Mario: molt bé. ¿Ha rebut carta? — R. S. y J. Roig y Corderó: ha vingut tart, será pe 'l número vinent.

Lo que no s'anomena es que no hi ha ni per ahont agafarho.

Avis als suscriptors de Gracia

Havent seguit augmentant proporcionalment la suscripció á LO TEATRO REGIONAL en la vehina vila de Gracia, fins arribar avuy á un número que 'ns permet la combinació precisa, queda establert desde la present comedia que repartim, la enquadernació franca para tots los suscriptors de dita població.